

Evropski svet

Bruselj, 30. junij 2023
(OR. en)

EUCO 7/23

CO EUR 5
CONCL 3

DOPIS

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Zadeva:	Zasedanje Evropskega sveta (29. in 30. junij 2023) – sklepi

Pošiljamo vam sklepe, ki jih je Evropski svet sprejel na navedenem zasedanju.

Evropski svet je z generalnim sekretarjem Nata Jensom Stoltenbergom izmenjal mnenja o sodelovanju med EU in Natom ter evroatlantski varnosti, zlasti po podpisu tretje skupne izjave 10. januarja 2023.

*

*

*

I. UKRAJINA

1. Evropski svet znova poudarja, da odločno obsoja vojno agresijo Rusije v Ukrajini, ki je očitna kršitev Ustanovne listine ZN, in opozarja, da Evropska unija neomajno podpira neodvisnost, suverenost in ozemeljsko nedotakljivost Ukrajine znotraj njenih mednarodno priznanih meja ter njeno neodtujljivo pravico do samoobrambe pred rusko agresijo. Evropska unija bo Ukrajini ter njenim prebivalcem in prebivalkam še naprej in dokler bo potrebno zagotavljala močno finančno, gospodarsko, humanitarno, vojaško in diplomatsko podporo.
2. Evropski svet ponovno potrjuje, da je EU pripravljena Ukrajini zagotavljati trajno vojaško podporo, dokler bo to potrebno, zlasti prek misije EU za vojaško pomoč in prek Evropskega mirovnega instrumenta. Seznanil se je z napredkom pri dobavi in skupnih javnih naročilih milijona kosov artilerijskega streliva in vodenih raket za Ukrajino. Poudarja pomen nadaljnjih prizadevanj držav članic, da bi pomagale zadostiti nujnim vojaškim in obrambnim potrebam Ukrajine, brez poseganja v posebno naravo varnostne in obrambne politike nekaterih držav članic ter ob upoštevanju varnostnih in obrambnih interesov vseh držav članic.

3. Evropska unija in države članice so pripravljene skupaj s partnerji prispevati k prihodnjim varnostnim zavezam do Ukrajine ter ji tako pomagati, da se bo dolgoročno branila, odvrčala dejanja agresije in se upirala poskusom destabilizacije. Hitro bodo preučile, kako bi k temu lahko prispevale. Te zaveze bodo sprejete ob polnem upoštevanju varnostne in obrambne politike nekaterih držav članic ter ob upoštevanju varnostnih in obrambnih interesov vseh držav članic. Evropski svet bo to zadevo še naprej spremljal.
4. Evropski svet najostreje obsoja namerno uničenje jezua pri hidroelektrarni Kahovka, ki ima katastrofalne humanitarne, ekološke, kmetijske in gospodarske posledice ter ogroža varnost in varovanje jedrske elektrarne Zaporožje. Evropska unija in njene države članice so pripravljene, da Ukrajini poleg nujne pomoči v okviru operacij pomoči, ki se zagotavlja prek mehanizma Unije na področju civilne zaščite, nudijo dodatno podporo. Evropska unija v celoti podpira delo Mednarodne agencije za atomsko energijo v zvezi s krepitvijo jedrske varnosti in varovanja v Ukrajini.
5. Evropska unija in njene države članice bodo okrepile diplomatska prizadevanja ter še naprej sodelovale z Ukrajino in drugimi državami, da bi zagotovile najširšo možno mednarodno podporo ključnim načelom in ciljem ukrajinske mirovne formule, tudi na prihodnjem svetovnem mirovnem vrhu. Vsaka pobuda za celovit, pravičen in trajen mir v Ukrajini mora temeljiti na doslednem spoštovanju njene neodvisnosti, suverenosti in ozemeljske nedotakljivosti v okviru njenih mednarodno priznanih meja.

6. Evropski svet poudarja, da je treba Ukrajini v prihodnjih letih skupaj s partnerji zagotoviti stabilno, predvidljivo in vzdržno finančno podporo. Evropski svet ponovno poziva Evropsko investicijsko banko, naj v tesnem sodelovanju s Komisijo in mednarodnimi finančnimi institucijami okrepi podporo za najnujnejše infrastrukturne potrebe Ukrajine. Evropska unija je hkrati še naprej zavezana, da bo ob usklajevanju z mednarodnimi partnerji podprla sanacijo, okrevanje in obnovo Ukrajine, tudi na področju psihološke in psihosocialne rehabilitacije ter na področju pomoči pri razminiranju. Poleg tega se je Evropski svet seznanil z opravljenim delom v zvezi z imobiliziranimi sredstvi Rusije, obenem pa poziva Svet, visokega predstavnika in Komisijo k nadaljnjemu napredku pri tem delu v skladu s pravom EU in mednarodnim pravom ter v sodelovanju s partnerji.
7. Evropska unija si bo še naprej odločno prizadevala, da bo Rusija v celoti odgovarjala za svojo vojno agresijo v Ukrajini. Evropski svet pozdravlja dejstvo, da je Mednarodni center za pregon kaznivega dejanja agresije v Ukrajini (ICPA) pripravljen, da začne izvajati svoje dejavnosti podpore. Evropski svet se je seznanil s prizadevanji za ustanovitev sodišča za pregon kaznivega dejanja agresije v Ukrajini, vključno z opravljenim delom v vodilni skupini, in poziva k nadaljevanju dela. Sodišče bi moralo imeti čim širšo medregionalno podporo in legitimnost. Evropski svet pozdravlja sprejetje Ljubljansko-haaške konvencije o mednarodnem sodelovanju pri preiskavah in pregonu genocida, hudodelstev zoper človečnost, vojnih hudodelstev in drugih mednarodnih hudodelstev ter poziva vse države, naj čim prej postanejo pogodbenice navedene konvencije. Evropski svet pozdravlja tudi vzpostavitev registra Sveta Evrope za škodo, povzročeno med agresijo Ruske federacije v Ukrajini, in poziva k nadaljevanju dela.

8. Evropski svet najostreje obsoja rusko nezakonito deportacijo ter preselitev ukrajinskih otrok in drugega civilnega prebivalstva v Rusijo in Belorusijo. Rusko federacijo in Belorusijo poziva, naj nemudoma zagotovita njihov varen povratak.
9. Evropski svet je razpravljal o prizadevanjih za dodatno povečanje pritiska na Rusijo, da bi zmanjšali njeno zmožnost za izvajanje vojne agresije, tudi s sankcijami, njihovim celovitim in učinkovitim izvajanjem ter preprečevanjem izogibanja tem sankcijam. V zvezi s tem pozdravlja sprejetje 11. svežnja sankcij. Evropski svet poziva sozakonodajalca, naj hitro končata delo v zvezi s predlagano direktivo o približevanju opredelitev kaznivih dejanj in sankcij za kršitev omejevalnih ukrepov Unije.
10. Evropski svet obsoja vztrajno vojaško podporo ruski vojni agresiji, ki jo zagotavljata Iran in Belorusija. Belorusija ruskim oboroženim silam ne sme več dovoljevati, da uporabljajo njeno ozemlje, tudi za nameščanje taktičnega jedrskega orožja. Iran mora prenehati dobavljati drone Rusiji.
11. Evropski svet priznava zavezanost in znatna prizadevanja Ukrajine za izpolnitev zahtevanih pogojev v procesu njenega pristopa k EU. Ukrajino spodbuja, naj nadaljuje na poti reform. Evropska unija bo še naprej tesno sodelovala z Ukrajino in podpirala njena prizadevanja, da bi v celoti izpolnila vse pogoje.
12. Evropska unija bo Republiko Moldavijo še naprej podpirala pri reševanju izzivov, s katerimi se sooča zaradi ruske agresije v Ukrajini, in pri reformnih prizadevanjih na njeni evropski poti. Evropski svet priznava zavezanost in znatna prizadevanja Republike Moldavije za izpolnitev zahtevanih pogojev v procesu njenega pristopa k EU. Pozdravlja nedavno predstavljeni sveženj podpornih ukrepov in začetek delovanja civilne partnerske misije EU. Republiko Moldaviji izreka priznanje za uspešno organizacijo drugega vrha Evropske politične skupnosti 1. junija 2023.

13. Evropski svet je seznanjen z ukrepi, ki so jih nedavno sprejeli gruzijski organi. Evropska unija bo še naprej tesno sodelovala z Gruzijo, da bi ji pomagala izpolniti zahtevane pogoje za napredovanje na njeni evropski poti.
14. Rusija hrano še naprej uporablja kot orožje, s čimer ogroža svetovno prehransko varnost. Evropski svet je globoko zaskrbljen zaradi nadaljnjega upočasnjevanja pri izvajanju črnomorske pobude za žito ter poziva k hitremu in celovitemu nadaljevanju dejavnosti v okviru te pobude. Solidarnostni koridorji EU so še naprej ključnega pomena za krepitev svetovne prehranske varnosti.
15. Evropska unija ponovno poudarja, da je odločena okrepiti podporo razseljenim osebam tako v Ukrajini kot v Evropski uniji, med drugim z ustrezno in prožno finančno pomočjo za države članice, ki nosijo največje breme v smislu stroškov zdravstvene oskrbe, izobraževanja in preživljanja beguncev in begunk.

II. GOSPODARSTVO

16. V Evropskem svetu je potekala izmenjava mnenj o trenutnih gospodarskih razmerah.
17. Evropski svet se je na podlagi poročanja predsedstva Sveta in Komisije seznanil z napredkom pri večanju evropske dolgoročne konkurenčnosti in produktivnosti ter pri tem posebno pozornost namenil poglobitvi enotnega trga, ohranjanju njegove celovitosti, njegovih štirih svoboščin in njegove odprtosti, zagotavljanju enakih konkurenčnih pogojev in ustvarjanju rast spodbujajočega regulativnega okvira, ki bo zmanjšal upravno breme, ob hkratni krepitvi industrijske politike in zmanjševanju strateških odvisnosti, zlasti na najobčutljivejših področjih.

18. Evropski svet ob opozarjanju na sklepe, ki jih je sprejel marca 2023, in zaradi pospešitve dvojnega prehoda Unije na zeleno in digitalno gospodarstvo:
- a) poziva zakonodajalca, naj pospešita delo v zvezi s predlogoma za akt o neto ničelni industriji in akt o kritičnih surovinah, da bi dosegla dogovor pred koncem sedanjega zakonodajnega cikla, obenem pa poziva k nadaljnjemu napredku pri razvoju strateških tehnologij in krepitvi njihovih vrednostnih verig;
 - b) poudarja, da mora Evropska unija postati prvorazredna lokacija za razvoj umetne inteligence ter da je treba hitro izkoristiti priložnosti in obravnavati tveganja, ki izhajajo iz specifične rabe umetne inteligence, da bi okrepili inovativnost in zaupanje, spodbudili naložbe in uporabo ter prispevali k določitvi svetovnih standardov, hkrati pa poziva zakonodajalca, naj čim prej dokončata delo v zvezi z aktom o umetni inteligenci;
 - c) poziva Komisijo, naj predlaga pobudo za nujne ukrepe, s katerimi bi zagotovili, da bo v Evropi proizvedenih in na voljo dovolj najbolj kritičnih zdravil in sestavin, ter diverzificirali mednarodne oskrbovalne verige, zakonodajalca pa, naj nadaljujeta in pospešita delo v zvezi s predlagano reformo farmacevtske zakonodaje, tudi kar zadeva dostop do zdravil ter inovativen in konkurenčen farmacevtski sektor;
 - d) pozdravlja dejstvo, da je za sodelujoče države članice začel veljati Sporazum o enotnem sodišču za patente ter da je posledično začel delovati enotni patent, kar bo pripomoglo k večji inovativnosti in konkurenčnosti;
 - e) z zanimanjem pričakuje prvi letni pregled napredka pri krepitvi konkurenčnosti Unije ter večanju produktivnosti in rasti, ki bo predložen na zasedanju marca 2024;

- f) poziva k pripravi neodvisnega poročila na visoki ravni o prihodnosti enotnega trga, ki naj bi bilo predloženo na njegovem zasedanju marca 2024, prihodnja predsedstva Sveta in Komisijo pa poziva k nadaljnjemu napredku v posvetovanju z državami članicami;
 - g) poziva Komisijo, naj predloži zbirko orodij za obravnavanje demografskih izzivov ter predvsem njihovega vpliva na konkurenčne prednosti Evrope.
19. Komisija je poročala o razpravah z Združenimi državami Amerike glede učinkov akta za znižanje inflacije (IRA). Evropski svet poziva Komisijo, naj ob podpori držav članic oceni posledice IRA za naložbe in učinkovitost ukrepov, ki so jih v odziv sprejele Evropska unija in njene države članice, ter nadaljuje delo v zvezi s spremljanjem in izboljševanjem naložbenih pogojev.
20. Evropski svet izpostavlja potrebo po okrepitvi gospodarske odpornosti in varnosti Unije, da bi ubranili njene interese na svetovni ravni ter hkrati ohranili odprto gospodarstvo. Poziva k pristopu, s katerim se na podlagi ocene tveganja zagotavljajo sorazmerni, natančni in ciljno usmerjeni odgovori na varnostne izzive.
21. Evropski svet je opravil razpravo o integriranih specifičnih priporočilih za države, ki so bila obravnavana v Svetu, tako da je mogoče zaključiti evropski semester 2023.
22. Evropski svet poziva Svet k nadaljnjemu napredku pri pregledu ekonomskega upravljanja, da bi bilo zakonodajno delo lahko zaključeno v letu 2023.
23. Evropski svet se seznanja s predlagano revizijo večletnega finančnega okvira. Evropski svet bo to zadevo še naprej spremljal.

III. VARNOST IN OBRAMBA

24. Evropski svet se je seznanil z delom, opravljenim v okviru izvajanja njegovih prejšnjih sklepov, Izjave iz Versaillesa iz marca 2022 in strateškega kompasa.
25. Evropski svet opozarja, da je treba okrepiti tehnološko in industrijsko bazo evropskega obrambnega sektorja ter zagotoviti, da bo bolj inovativna, konkurenčna in odporna, zlasti v novem strateškem okolju, ki zahteva obrambno pripravljenost in precejšnje povečanje dolgoročne strateške sposobnosti Evrope, da prevzame večjo odgovornost za lastno obrambo.
26. V zvezi s tem Evropski svet:
 - a) poziva k nadaljnjemu napredku na vseh področjih ukrepanja za dobavo in skupna javna naročila streliva in vodenih raket, zlasti v zvezi z aktom v podporo proizvodnji streliva (ASAP), da bi ga lahko hitro sprejeli;
 - b) pozdravlja doseženi dogovor o instrumentu za okrepitev zmogljivosti evropske obrambne industrije s skupnimi javnimi naročili (EDIRPA);
 - c) poziva Komisijo, naj predloži predlog o evropskem programu (EDIP) za naložbe v obrambo z namenom okrepitve zmogljivosti in odpornosti evropske obrambne tehnološke in industrijske baze, tudi MSP.
27. Evropski svet pozdravlja odločitev o dodatnem povišanju zgornje finančne meje Evropskega mirovnega instrumenta za 3,5 milijarde EUR, da bi ohranili globalno geografsko področje uporabe instrumenta, nadalje vojaško podpirali Ukrajino ter zagotovili, da bo Unija tudi v prihodnje sposobna preprečevati krize in konflikte ter se hitro odzivati nanje in krepiti zmogljivosti z misijami usposabljanja.

28. Evropski svet pozdravlja napredek pri izvajanju strateškega kompasa, tudi kar zadeva kibernetško varnost in obrambo, hibridne grožnje, vojaško mobilnost, vesolje in pomorsko varnost. Pozdravlja tudi delo za okrepitev civilnih vidikov SVOP, zlasti nedavno odobritev novega pakta o civilnih vidikih SVOP.
29. Evropski svet pozdravlja delo v zvezi s politiko EU za kibernetško obrambo in pregledom zbirke orodij EU za kibernetško diplomacijo s ciljem okrepitve sposobnosti za preprečevanje in odvrčanje kibernetških napadov ter odzivanje nanje.

IV. KITAJSKA

30. Evropski svet je nadaljeval strateško razpravo o odnosih med EU in Kitajsko ter ponovno potrdil večplasten strateški pristop EU do Kitajske, v skladu s katerim je ta država hkrati partnerica, konkurentka in sistemska tekmica. Čeprav imata Evropska unija in Kitajska različna politična in gospodarska sistema, so konstruktivni in stabilni odnosi, katerih osnova so spoštovanje na pravilih temelječega mednarodnega reda, uravnoteženo sodelovanje in vzajemnost, v interesu obeh.
31. Evropska unija bo še naprej sodelovala s Kitajsko pri reševanju svetovnih izzivov in jo spodbuja, naj sprejme ambicioznejše ukrepe na področju podnebnih sprememb in biotske raznovrstnosti, zdravstvene pripravljenosti in pripravljenosti na pandemije, prehranske varnosti, zmanjševanja tveganja nesreč, odpisa dolga ter humanitarne pomoči.
32. Evropska unija in Kitajska sta še naprej pomembni trgovinski in gospodarski partnerici. Evropska unija si bo prizadevala zagotoviti enake konkurenčne pogoje, da bi bili trgovinski in gospodarski odnosi uravnoteženi, vzajemni in obojestransko koristni. Evropska unija bo v skladu z agendo iz Versaillesa še naprej zmanjševala kritične odvisnosti in ranljivosti, tudi v svojih oskrbovalnih verigah, ter poskrbela za diverzifikacijo in zmanjšanje tveganja, kjer bo to potrebno in ustrezno. Evropska unija se ne namerava distancirati ali osredotočiti samo nase.

33. Kitajska ima kot stalna članica Varnostnega sveta ZN posebno odgovornost, da spoštuje na pravilih temelječ mednarodni red, Ustanovno listino Združenih narodov in mednarodno pravo. Zato jo Evropski svet poziva, naj vrši pritisk na Rusijo, da ustavi svojo vojno agresijo ter nemudoma, v celoti in brezpogojno umakne svoje čete iz Ukrajine.
34. Vzhodnokitajsko in Južnokitajsko morje sta strateškega pomena za regionalno in svetovno blaginjo in varnost. Evropska unija je zaskrbljena zaradi naraščajočih napetosti v Tajvanski ožini. Evropski svet nasprotuje vsem enostranskim poskusom spreminjanja *statusa quo* s silo ali prisilo. Ponovno potrjuje, da EU dosledno izvaja „politiko ene Kitajske“.
35. Evropska unija ostaja trdno zavezana spodbujanju spoštovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Evropski svet pozdravlja obnovitev dialoga o človekovih pravicah s Kitajsko. Ponovno izraža zaskrbljenost zaradi prisilnega dela, ravnanja z zagovorniki človekovih pravic in pripadniki manjšin, razmer v Tibetu in Šindžjangu ter spoštovanja prejšnjih zavez Kitajske v zvezi s Hongkongom.

V. ZUNANJI ODNOSI

36. Evropski svet je razpravljal o pripravah na vrh EU-CELAC. Vrh bo priložnost za obnovitev in okrepitev partnerstva, ki temelji na skupnih vrednotah, zgodovini in kulturi, ter za dogovor o pozitivni in v prihodnost usmerjeni agendi. Z rednim in strukturiranim medregijskim dialogom bosta zagotovljena nadaljnje ukrepanje in izvajanje konkretnih ukrepov na področjih skupnega interesa, vključno s trgovino in naložbami. Evropski svet poudarja, kako pomembno je, da skupaj obravnavamo svetovno podnebno in okoljsko krizo, vedno večje neenakosti, priložnosti za digitalno preobrazbo in potrebo po diverzifikaciji oskrbovalnih verig, pa tudi grožnje svetovni varnosti in na pravilih temelječemu redu, kot jih še nismo videli.

37. Evropski svet je opravil strateško razpravo o odnosih Evropske unije s partnerji v južnem sosedstvu. V tem okviru pozdravlja dosedanje delo v zvezi z vzajemno koristnim celovitim partnerskim sveznjem s Tunizijo, temelječim na stebrih gospodarskega razvoja, naložb in trgovine, prehoda na zeleno energijo, migracij in stikov med ljudmi, ter podpira obnovitev političnega dialoga v okviru pridružitvenega sporazuma med EU in Tunizijo. Poudarja, da je treba okrepiti in razviti podobna strateška partnerstva med Evropsko unijo in partnerji iz regije.
38. Evropski svet ob sklicevanju na izjavo z vrha EU-Zahodni Balkan v Solunu z dne 21. junija 2003, poznejše izjave, in sicer iz Sofije, Zagreba, z Brda in iz Tirane, ter svoje prejšnje sklepe, zlasti tiste z dne 23. in 24. junija 2022, ponovno poudarja, da je polno in nedvoumno zavezan perspektivi Zahodnega Balkana za članstvo v EU ter podpira pospešitev na dosežkih temelječega pristopnega procesa in s tem povezanih reform.
39. Evropski svet obsoja nedavne nasilne incidente na severu Kosova* in poziva k takojšnji umiritvi razmer na podlagi ključnih elementov, ki jih je Evropska unija že predstavila 3. junija 2023. Obe strani bi morali ustvariti pogoje za predčasne volitve v vseh štirih občinah na severu Kosova. Če se napetosti ne bodo umirile, bo to imelo negativne posledice. Nujno je treba nadaljevati dialog pod okriljem EU in pod vodstvom visokega predstavnika ter še naprej hitro izvajati sporazum o poti k normalizaciji odnosov in njegovo prilogo o izvajanju. To vključuje ustanovitev združenja/skupnosti občin z večinskim srbskim prebivalstvom.

* To poimenovanje ne posega v stališča o statusu ter je v skladu z RVSZN 1244/1999 in mnenjem Meddržavnega sodišča o razglasitvi neodvisnosti Kosova.

40. V skladu z zavezami glede multilateralizma, sprejetih na vrhu Evropske unije in Afriške unije 17. in 18. februarja 2022, Evropski svet podpira okrepljeno prisotnost Afriške unije v mednarodnih forumih, zlasti v G20.

VI. VZHODNO SREDOZEMLJE

41. Evropski svet opozarja na svoje predhodne sklepe in ostaja še naprej v celoti zavezan celoviti rešitvi ciprskega vprašanja v okviru ZN, v skladu z zadevnimi resolucijami VSZN ter upoštevajoč načela, na katerih je osnovana EU, in pravni red Unije. Evropska unija poziva k čimprejšnjemu nadaljevanju pogajanj in je pripravljena prevzeti dejavno vlogo pri podpiranju vseh faz procesa pod vodstvom ZN z vsemi ustreznimi sredstvi, ki jih ima na voljo.
42. Evropski svet ob opozarjanju na svoje prejšnje sklepe o odnosih med EU in Turčijo, vključno s sklepi iz junija 2021 in izjavo iz marca 2021, ter ob upoštevanju nedavnih volitev v Turčiji poziva visokega predstavnika in Komisijo, naj mu na podlagi instrumentov in možnosti, ki jih je opredelil, predložita poročilo o stanju odnosov med EU in Turčijo, da bi lahko nadaljevali na strateški in v prihodnost usmerjen način.

VII. DRUGE TOČKE

43. Evropski svet se zaveda izzivov, ki jih predstavljajo medsektorske in čezmejne krize ter naravne nesreče in nesreče, ki jih povzroči človek, od katerih so številne še hujše zaradi podnebnih sprememb in spreminjajočega se varnostnega okolja v Evropi in po svetu. Poudarja, da je treba odpornost na strateških področjih okrepiti s pristopom glede pripravljenosti in odzivanja, ki bo zajemal vse nevarnosti, ob uporabi ustreznih mehanizmov, med drugim mehanizma Unije na področju civilne zaščite.